

Franckesche Stiftungen zu Halle

Biblij Cžeska. W sta||rem miestie Prazskem || Wytisstiena

Severin, Paul

Praha, 1537

Yudyth

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-228822

Judith.

Brém životé a w swatem oscowaní trwa
lo gest/tat je gau byli mili Bohu y lidem/y
wossem kteříž bydlili wzemi:-

I. Skonawagij se Knijhy Tobiássowy.

Pocíjnagij se Knijhy Judith.

Wenthach Judith klade se oblezení w Betu
luj lidu Izrahelského: poctivost a rossafnost w/
dowý Judith: Stětij Oloferna: Alidu Izrahel-
ského wyswobození. Gest Kapitol. XVI.

Mocnho Krále Artharera přemohl Nabochodonozor král Asyrský: a zpýchal gest tím w/
režtviém cheł y giné podmaniti sobe lidí/ ale ne-
cheli se genu poddati. Kapitola: I.

Aphaxsat Král
Medsky podmanil byl m-
nohe narodoy pod swé pan-
ství/a on vstawiwl město
velmi mocnē kterež naz-
val Egzbathanis z kamenný hraničeho / a
tesaneho / zdělal zdi toho města z wyssy lo-
tuwo sedmidesáte / a slyzy loktuow třidcyti:
Véže pak wzdelal na vysot sto loktuow / a
každá strana těch wěží čtverohranatých /
byla gest nadwadeti Mlepégij noh: a vsta-
vil brány města mezi wěžimi vysokými / a
chlubil se yako mocny wnochy wojska swé.

ho a w slavě wojuow swých.

Tehdy létha dwanácteho kralowaní
swého Nabochodonozor Král Asyrský/
kterýž kraloval w Ulyny we městie weltem
bojował proti Arfazatowi a podmanil gey
sobé napoli velikém/kteréž slove ratau při-
rce Eufráten a Tygry a Jazadan napoli
Erioth krále Elykorských: Tehdy wy-
droženo gest království Nabochodonozo-
rovo/a srdece geho pozdrvihlo se: a poslal
gest kewsem kteříž bydli w Cylicy a w
Damassku a w Libánni/ a také knároduom
kteříž sau na Karmelu/ a Cedar: a koby-
watelum Galileyským/napoli velikém Ez-
drelon/y kewsem kteříž byli w Samarij/a
zařekau Jordánství/ až do Geruzalema/ y
dowossy země Jessen/ dokawadzby nepřesslo
k horam Nurémintským/ktem kewsem po-
slal ge Nabochodonozor Král Asyrský:
Kteřížto wssyckni gednau myslíjodeprzeli
sau/ a zase poslali posly prázdne/ a bez pocti-
wostí wyhnali ge odsebe: a rozhněval se
Nabochodonozor král/nawseckny země ty/
a prisahl gest sítze Království a stolicy
swoai/ že se chce pomstiti/zaty wssectny wěcy
nadwsem kraginami témi:-

Nabochodonozor včiniv raddu/poslal Olo-
ferna nazápad slunce/kterýž wycahl wogensty ka-
zyl wssectno.

Kapitola. II.

Léha třynácteho Krále Nabochodo-
nozora/dwamezcýtmé dne mé-
síce prvníjho: Stalo se slovo w
domě Nabochodonozora Krále Asyrské
že se chce wsem braniti: a swolal wssecty
starsty y wyywody boyownity swé/ a mel
snimi taynu radu swu/a powedél mysslenij
swé že natom gest/aby wssectu zemi podma-
nil swému panování: Ta řec když se libila
wsem/powolal gest Nabochodonozor král
Oloferna haytmana wojska swého/ a řekl
genu: Wytábni proti wsem Králov-
ství nazápad slunce/a zwlášť pti sém kte-
říž gau pohezeli rokazem mym / nedpu-
stít oto twé žádnemu Království a každé
město hrázenee podmaniss mi.

Mat. ix d

hh ū

Tob. IX. 20.

¶ Klapth.

Tehdy Glofernes swolaw weywody a vrzedlníky mocí lidu Assyrského: **N**zcretl gest muže dospělé k bogu / jakož gemu přikázal Král sto a dwadci tisícnow pěsích bojovních / a gízdných / a strelciw dwanáct tisícnow / y kázel napřed gíti wossemu woy ſeu ſwemu s množtwím bezpočtu welblau duow s ſpízí kterazby woystu ſtac̄ty mo hla: Woluow také ſtáda / a ſtáda ovec / gichžto nebylo počtu: Obile také zewſy země Syřské při výtažení ſwém připraviti ká zal: Zlatta pak a ſtrubra z domu Králova wzal ſebau mnoho přijíss: **N**táhl gest on y wſeckno woysto s wozy a ſe gezdyc / a ſtrelcy kteřížto přikryli ſau ſvorchek země ya ko kobilky: A když gest wygel z mezy Assyrských / přitahl k horam velkým Ange / kterež gſau nalewě ſtrane Cylicie: **N**wrhl gest do wſeckých městec̄k gich / a opanoval kádu ohradu: Wyboyoval také město přewelmi bohaté Meloty / a oblavil wſeckny syny Tarsis / y syny Rymahelovy kteříž byli proti paňſti / a napoledne země Celeon: **N**přeplawil ſe přes Eufraten / a pritahl do Mezopotamij / a wyboyoval wſeckna města velká kteraz byla tam / od potoka Nábre / až kdyžby przissel k moři: **N**apanoval Kraginy gich / od Cylicie až do mezy Jafet ge ſto ſau napoledne: **N**zgimal gest wſeckny syny Madyanske / a wybral wſeckna z Boží gich / a wſeckny kteříž ſau ſe gemu bránili zmordoval mečem: Potom pak táhl na pole Damašská ty dni když byla žen a popálil wſecka obilé / a wſecky ſtěpy y winnice kázel poſekati: **N**připadl gest strach geho na wſeckny kteříž bydlili na zemi: ~

¶ Města dobrovolně poddávali ſe Glofernou / nichžto on ſobě ſral pomocníky: Wſsat proto kázel města y bohy gich. ¶ Kapitola III.

Tehdy poſlali gſau poſly ſwe zewſech měst a zkragin / Králowee a Knížata Syřská a Mezopotamská / y Syrie / Sobal / y Libie / y Cylicie: Kteřížto přiſedſſe k Glofernou / řekli ſau Přestaníž hnevo twouy nadnámi / lepet ḡt zagiſte býhom ſiwi gſanc ſlužyli Nabochodonozorovi Králi velkém / a poddáni byli tobe / nežli býhom hrđla nasse y ſtaty ztratili nechťegic ſe poſdati: Kázdé město nasse

y každá vládarztwij / wſeckny hory y pa- **B**hrbōwē / y ſtáda woluow / owočy / y kozliw koniuow / y welbluduow / y wſecknu ſatto- we nassy / y čeledi předtwářtvi gſu: Bud te wſecky wěcy pod právem twym: My také y ſynowé nassy ſlužebnícy twogi gſime: Přigedž k nám Pan pokojný / a požíway ſlužebnostinassy jakožby ſe tobě líbilo.

Tehdy ſe gel gest ſhor ſe gezdyc ſmocý velkú / a opanoval každě město / y wſeckny kteříž byli wzemí: Zkázdé pak města wzal ſebau napomoc muže ſylné a vybrané kbo- gi: A tak velký strach ſpadl naty Kraginy C Že zewſech měst Knížata / a starší spolu ſidem wycházeli protiněmu vo cestu / a při gíj mali ge / ſe ſorunami a ſe ſvětly zpívavajíce weselece ſe ſe ſubny a ſe píſebu: A wſsat ty wěcy činíce proto nemohli vkrutentwij ge ſrdce věrotiti: Neb y města gich zkažyl / y háge gich modla ſtee poſekal: Nebo byl při- **D**kažal gemu: Nabochodonozor král / aby w- ſeckny bohy wypěnil z země / totiž aby on ſám toliko byl nazván Bohem od teh náro- duow kteřížby mohli mocí Glofernou podmanění byti: A když tak ſtrze Syřský Sobal / a wſecknu Appamij / y wſecknu Mezopotamij / přitahl k Edumejským doze- mě Gabbaa / a zdobýwal měst gich / a pobyl tu zatřydeci dnij / volterýchžto dnech kázel ſwolati wſeckno woysto mocí ſwe: ~

¶ Šynowé Izrahelſtij osazovali hory: A ſe na pomenutí Kněze Eliachyma / wolali ſnažně tu pa- nu Bohu poſtiſe ſe. ¶ Kapitola. IIII.

Tehdy vſlyſewoſſe ty wěcy ſynowé **Z** Izrahelſtij / kteříž bydleli w zemi **J**udske / bali ſe náramně předtwá- rží geho / strach také a bázen padla ḡm na mysl / aby teež nevčimil Geruzalemu a chrámu Boží gich / jako včimil ḡmým městum y chrámuom gich: Protož poſlali ſau po- wſsy Samarzij wuokol až k Gerychu / a o- ſadili wſeckny wrchy hor / a ohradili zdomi- wesnicze ſwee / a na ſpihovali obilech y ſtřa- gíce ſe k bogi: Kněz také Eliachym psal ke ſwem kteříž byli proti Ezdrelon / kteřež gest proti velkemu poli podlee Dothaym / y wſsem ſtrze kteřež mohli byti prugezd / a by ſe ſadili hory ſtrze kteřež mohli tahnuti k Geruzalemu / a tu aby oſtrýhal kdežto vž-

¶ Kudylí.

C ka cesta moblaby býti mezi horami: X vči
nili gsau tak synowé Izrahelskij yakož gím
rozkázal Kněz Boží Eliachym.

X wolal gest wesskeren lid kúpanu Bohu s velikou snažností / a ponižili saú živo-
tuwo swých wopostech a w modlitbách / oni y
ženy gich / a z oblaceli se kňežíj wžijne / a nem-
luvnátku swá položili na zemi / pti chrámu
Božímu / a oltář páne přikryli žijníj: X wo-
lali gsú kúpanu Bohu Izrahelské gednomy
slne / aby nebyly dány dýtky gich w laupež / a
ženy gich w rozdelení / a mesta gich w zlaje-
ní / a chrám swaty gich w poskrivení / a
aby nebyli dány wpohanení národom.

C Tehdy Eliachym kněz páne veliký / ob-
cházel gest wesskeren lid Izrahelský / a mlu-
vil gím řka: Wezte žet vlyssy Pán Boh
Modlitby wasse / gestli že etravige setrvá-
te wopostech a w modlitbách předtwáří Bo-
žíj: Pomněte na Mojsijsse služebníka Bo-
žíj: Kterýž lid Amalechitský genž dovali
w swésyle / a w swé mocy / a w swém woy-
stu / y w swých pawězách / y w swých wo-
zých / y w gezdých / nemecem boiuje / ale mo-
dlitbami swoatimi modle se / porazyl gest:
Také sudan wosyckim nepřátele lidu Izra-
helského / gestli že setrváte wtom skutku kte-
ryž gste začali: Protož k geho takovému na-
pomenutí / modlece se Bohu trvali przed
twáří páne / tak že také ti kteríž obeti zapal-
ně obětowali pánn Bohu / prepásawisse se
žijněmi / obětowali gsau obeti pánu / a nahla-
wy swi popelu nasypali: A wosyckim zcelého
srdece swého modlili se pánu Bohu / aby na-
vistíjwil lid swoj Izrahelský:

¶ Glofernus peč se na lid Izrahelský / ges-
tum odpíral / yakee gest mocy: Odpovidá ges-
tu Achyor / kterak Boh gest gegůch obránc: X
hniwagú se ztoho knižata Glofernowa.

Rapitola: V.

¶ Dověstováno gest Holofernowi
haytmamu woyska Asyrského / že
by synowé Izrahelskij chystali gse
aby gennu odpirali / a žeby cesty na horách o-
sadili: X w prchliwosti náramně rozpálil
se hniwem velikým: A swolal wseckna
Knižata Moabstá / y wody Amonyt-
ské / a rzekl gím: Powezte mi kteryž gē toto

lid kterýž horami wladne a neškterá / a yaká
a kterak pevná gsau mesta gich / a kteráby
take byla moc gich / a mnoholi gich / nebo kte-
ry král a neb haitmā rytištwa woista gich
Proč gsau tito nadewseckny ginee kteríž
sydle na wýchod slunce pohrdali načami / a
newyssli wceslu nám / aby nás przigali s po-
kogem.

¶ Tehdy Achyor wywoda wszech sy= Wyss m C
nuovo Ammonowych odpowédew řekl: Xá
cyssi slysseti pane muoy / powijint prawdu
předtwáří twau / otomto lidu kterýž bydlí
nahorách / a newygdet slowo lzywee z vst vlyss u D

mých: Lid tento gestiž z pokolení Kaldey- B
steho / ti nayprw bydli w Nezopotami /
nebo nechteli saú nasledowati Bohuow ot-
cuow swých kteríž byli w zemi Kaldeyste:

A tak opustiwse pokläny otcuow swých kte-
rež przi mnosť wj Bohuow byli / gednomu
Bohu nebeskemu klaněli se: Kterýžto y při-
kázal gím aby wyssi odtud a přebývali w
Karak: A když byl blad powissý zemi té /

II Moy. I A.

Mli do Egiptu / a tam wectyřech stech letech
tak gsau se rosplodili / že mnosť gich ne-
mohlo zečreno byti: A když občzowal král

Egiptským a wslužbu ge podrobil / aby ge-
mu stavěli mesta zblata a zcyhel / wolali gsú
kúpanu Bohu swemu / a trápil gē wesskeren

II Moy. XII.

Egipt ranami rozličnymi: A když gsau ge
wyhiali Egiptskij odsebe / a přestala rána
nadnimi: Opět ge zase chtěl zgimati / a kswé
službě na waráciti: A oni když vtiskali Bohu II Moy. XII.
nebesky rozdélil morze / tak že naobě straně vlyss vi C.

wody yako zdi pevné staly / a oni suchu no-
hù prostředkem morze przessli gsau: Nakte-
remžto místie když stihali ge Egiptskij wo-
sto gich bezpočtu / tak ge woda przikryla / že

II Moy. XV D

nezuostal ani geden / kterýžby potomníma
ten skutek wprawowal: A když przessli

xvi G.

more čerwene / wessli dopustin hory Sénia
kterýchžto nikdá nemohl člověk bydli / a-
ni syn člověka kdy odpočinul: Tu gsú stnd C
nice horžke osladčeni gím kúpitij / a za čtyřyd
ceti let potrawu znebe měli gsau: Kamžkoli

hh iii

přitahli gsau bezlucysscé / bezstřely / bezterče /
a bezmeče / Boh gich zaně boyowal a prze-
mohl / a nebyl kroby se zprotiwil lidu tomuto
gedině tehdaž když odstaupil odslužby pána
Boha sweho: A kolikrát kolikrát Boha
gich klaněli se Bohuom cyzým / dány gsau

¶ Rudyl.

wlauej/w meč/a w pohaniení: Kolikrát pak zase želeti toho/ že sau odstupili od služby pana Boha swoego / dal gest gím Buoh nebeský sylu že gsa odolawali: Potom krále Kananeyskeho / a Gebuzeyskeho / a Amorreyskeho / a Ferezeyskeho / Eweyskeho / a Icheyyskeho / y wſſectny mocne a sylne w zemi Ezebon porazyli gsa / a země gich y města gich opanowali gsa / a dokawadž gsa neshcessyli před obliječem Boha swé / byly gsa snimi dobré wěcy/ neb Buoh gich ma vonenávisti neprawost: Neb y před té mito lety když gsa byli ſeffli ſcesty kterauž dal gím Buoh aby chodili poníj / zkázeni sau wálkami odmnohých národuow / a innozý z nich wěžnouwé za wedeni gsu dozemě ne swé: A nyní na wratiwſſe se k upánu Bohu swemu zrozptýleni kteryimž byli rozhnání / opět ſhromážděni gsa wgednotu: Y vſtaupili na tyto wſſectky hory / a opět zase vládnau Geruzalemem / kdežto ſi ſwatymie ſvatých: Protož nyní pane muoy wzeptay ſe / gestli která neprawost gich předtwárzí Boha gich / a boyugmež protinim / nebo poddada poddá ge tobe pán Buoh gich / a budauť pod maněni pod gho mocu twé: A pakli gest lid tento nerohnewal pána Boha swoego / nebudem mocu odolati gím / nebo pán Buoh gich bránití bude gich / a budeme w pohaniení wſſy zemí.

Vljj vi C.

Vljj xiii D.

¶ Stalo se když přestal mluviti Achyora ſlova tato: Rozhněvali ſe wſſycni Knížata Olofernovi / a myslili zabiti geho ktau ce geden kdruhém: Kto gest tento gesso prawij / žeby synowé Izrahelskij mohli odo lati Králi Nabochohonozorowi / y woy ſtum geho: lidé bez oděníj / mduj / a nevměgu ce boyowati: Protož až pozná Achyora / že klamá námi / potáhnem na hory / a když zgižmáni budau mocní gich / tehdy y on mecem proboden bude / až wědij wſſycni národo wee / že Nabochohonozor gest Buoh země / a krom něho gineehof není: ~

¶ Olofernus hněwiv gsa / kázal Achyora swa žaného wěsti k Betulij: Y wazali geho k stromu. Synowee Izrahelskij odwazali ho: A zvedewſſe přičynu / cíſſyli ho a volali k Bohu.

¶ Kapitola. VI.

¶ Stalo se když ſau přestali mluviti rozhnewaro ſe náramně Olofernes / řekl gest k Achyorovi: Zé gsy nám protokoval / ržka / želid Izrahelský obránen bude od Boha swoego / až okázy tobě že není Boha gedine Nabochohonozor: Když ge zmordugem wſſectny jako gedenho člowěka / tehdy y ty mecem Nasyefských zamordowan budeſs / a wesskeren lid Izrahelský ſtebau zahynutím zahyne / a poznás ſe Nabochohonozor gest pán wſſy země: Teh dáz když boyownicý mogi protknau mecem boky twee / a gsa proboden mecem / padnau mezi raněnymi lidu Izrahelskýho / a nepov staness wiſc / až y shlazen budeſs snimi: A pakli proroctwij twé mā ſ zaprawé / nezměning ſe twář twá / a bledost kteráž gē natwáry twé / odstupiž od tebe / gestli ſe mníſs žeby tato ſlowa má nemohla ſe naplniti: Ale aby wěděl / že ſpolu snimi těch wěcy zkusyš / a ble tetu hodiny budeſs lidu gich přitowaryſſen / aby když oni hodně myin mecem mordowáni budau / ty také tauž pomstu wžal.

¶ Tehdy Olofernus přikázal ſlužebníj ſuom ſwým / aby yali Achyora / a wedli gey doměſta Bethulie / a dali gey vrnce ſynuow Izrahelských: A wzawoſſe gey ſlužebnícy Olofernovi / ſlli gsa pěs pole: A když při bližili ſe k horám wyběhl protinim kteržiž zpraku házeli: Ale omi vchylivoſſe ſe odstra ny hory / wazali gsa Achyora kdréwu za ruce y zanohy / a tak ſwazawoſſe gey haužwemi nechali ge / a na wratiли ſe zase k upánu ſwém: Synowé pak Izrahelskij wýſſe z Betulij / přiſſli gsa kněmu kterež rožwazawoſſe priwedli do Bethulij / a poſtaví wſſe gey vproſt ſed lidu / tázali ſe geho / co gte toho / že gsa geho tu ſwazaného nechali A syrſtij: Vtěch dnech byli tam Knížata Ozyass ſyn Míčhú zpokolení Symeona a Charma / kteryž ſul Gothoniel: Protož vproſt ſedu ſtarých / a vproſt ſed wſſeho lidu / Achyor wýprawoval wſſectny wěcy kterež mluwil když geho tázal Olofernus / a kteřak lid Olofernů / chtěl geho protakorou wěc zabiti: A kteřak ſám Olofernus rozhnewaw ſe / kázal mne zte přičynu wydati lidu Izrahelskemu / aby kdyžby přemohli lid Izrahelský y mne také Achyora rozličnými mukami kázal zahladiti / protože gsem řekl /

¶ Rudyl.

Vys v D. **B**uoh mebeský gestic obránce gich.
¶ A když Achyor wseckny tyto rzeczy wy
prawil/wesskeren lid padl natwar klanejij
ce se Pánu Bohu/a společným plácem y k-
wýlenijm zednomyslné prosby swee przed
D Pánem Bohem wyleewali/rzkauce: Pane
Bože nebe y země/pohled na pychu gich/a
wzhledni na nassu pokoru/a twarí tých
swatých pozoruj/a okázij je neopausijs
těch kteřij vše dovsagij/a ponizuges těch
gesito sami vše dovsagij/a chlubí se swan
mocy: Tehdy dokonawse plác/a mod-
litbu kteřijsau se celý den modlili/potěsily
gsan Achyora rzkauce: Buoh otcuow na-
sych/gehojs ty mocz wyprawoval/on
tobě dā tuto odplatu/že ty radegij vzržis
gich zahymutij: A když pán Buoh nás dā
tu swobodu služebníkuom swym/at gest y
steban pán Buoh vprostřed nás/aby yako
se bude libiti tobě/sewsem i týchmi obcowa-
nami.

T Tehdy Ozyass když se dokonala rad-
da/přigal ho do domu swoego a včinil veče-
ři velikú/a swolaw wseckny starší spolu/
dokonawse puost posylnil se: Potom pak
swolán gē wesskeren lid/a přescelu noc mod-
lili se pospolu prosýce pomocy od Pána Bo-
ha Izrahelského:

¶ Oblchl město Bethulij: Vleďostatek od wo-
dy naměstie: Chceli město poddati: Ale Ozyass
kněz poradil aby gesit zapet dñi čekali slitování
Božího.

Kapitola VII.

A Tehdy Olofernes druhého dne při-
kázal wojsku swemu/aby oběhli
Bethulij: A bylo pěsých boyow-
mijnow/sto a dwadci tisýcuow/a gezd-
cuow dwamezcýma tisýcuow/krom mu-
žiow těch prizipravonych kterež byl zgiomal
a prizivedl zewseth fragin a změst mláden-
ce woseliyakee: Wssyckni ti prizipravili se
spolu k bogi proti synuom Izrahelským/a
tahli posetani hory/az k vrchu kteryž gest
proti Dothaym/od města kterež slove Bel-
lona/az do Celmon/genž gest proti Ezdre-
lon: Synowé pak Izrahelskij když vzreli
mnoistvij gich/padli nazemi sypiac popel na
blawy swé gednostayně modlece se/aby pán
Buoh Izrahelský okazal milosrdensví nad
lidem swým: A wzemisse nase oděnij swee

boyowné/wosadili města vzlá/strze kteřiž
to byly cesty mezi horami/a ostříhali gich
celý den y noc.

T Tehdy Olofernes když obcházel okolo
města/nalezl ano z studnice tekla woda po-
trubach do města z strany polední před mě-
stem: Y přikázal gest zpřetinati ty truby po-
kterichžto tekla woda gim/wssak proto byly
studnice nedaleko odzdiž/z kterýchž wýdanij
gsan ani kradmo beru sobě wodu kswlaženij
viace nežli kupitij: Ale synowé Almonowi
a Moabowi přistampili sau k Olofernou
rzkauce: Synowé Izrahelskij nedovsagij
wkopij ani w střebu/ale hory brání gich/a
ohrazuj ge pahtbkové wuokol nich přij-
kři: Protož aby bez bitwy společne mohl
ge przemocy/wosad stražnymi studnice at
neważij wody z nich/abez meče zmořis ge/
neb zagiště zemđleni gsauic dadije město swé/
kterežhož mněgij žebychom nemohli dobyti/
proto že gest nahorach.

C Y slíbila sau se slowa tato před Olo-
fernem/y před služebníky ge: Y vstanowili
wssudy wuokol přikázde studnicy po stu: A
když tak ostříhali dwadce dñi vplné/wyse-
chly čysterny y lauze wod/wssen kteřij pře-
bywali w Betulij/tak že giz nebylo vnitřie
wody aby se napili dosyčnosti ani sgeden den
nebo vnitru dáwaná byla woda lidu na-
každy den: Tehdy ssfedisse se k Ozyassowi
mládency y wssyckni muži y ženy/y děti ma-
lee/wssyckni spolu gednim blasem/čekli gsau
Sudíž pán Buoh wezy námi a tebau/nebo
včinil gsy nad námi zlee vecy nechťe mlu-
witi pokojně s Alsyckými: A proto yako
prodal nás Buoh vrnce gich/a protož není
ktoby spomohl/když před očima gich zhy-
inem žijenij/a wzahubem velikém: Protož
nytij swolayte wseckny kteřij gsui vnitřie
abychom dobrovolně wssyckni poddali se
lidu Olofernou neb gē lepe nám abychom
gsauce žiwi vrvzenij/chwálili pána Bohu/
nežibychom zemřeli/abyli wpochanění wosse
mu lidu kdyžbýchom vzeli ano před očima
nassyma ženy nasse y děti mru: Dnes na-
swedectwí berzemne nebe y zemi/a Boha ot-
cuow nassych/kterýž mstij nadnámi wedlee
hřichuow nassych/abyssle giz dali město w
ruce wojska Olofernou/abt gē konec nass
krátky skře meč/kterýž prodlewáse proto/že
wadnen žijenij.

hh iii

Čap
15.

II Mo. v D

¶ Judyth.

psalm CV.

¶ A když to pověděli stalo se gest pláč ve
litý a kvíslenij v lidu všem / a zámořho ho
din gedním hlasem volali k pánmu Bohu /
řeckouce: Shřessyli sime s otcy nassvimi / ne-
spravedlivé gsmi činili / a neprawost gsmi
páchali: Ty pane že gsy milostivý smiluoy
se nadnámi / a wtwe kázni pomstí nadnepra
wostmi nassvimi / a nedá way těch kteříž tebe
wyznawagij / lidu kterýž tebe nezná / aby ne
řekli mezy národy / kde gest Buoh gich A
když těmi kryky / a tim pláčem vstavosse / gij
mléčeli gsau / povstal Ozyass / zaplatilo
řekl gest: Niegte dobrú mysl bratří / gessre
y těchto pět dní počekayme od pána Boha
smilovanijs / snadě rozhněwaní swé odeg-
me / a dá slávu gmu swém: Gestli že pak
po pěti dnech nepřijde pomoc / včiníme ta
nova kterež ste mluwili :)

¶ Tresce Judyth kněžij je povolili dát město
nepřatelům: Napomíná ge aby se Bohu modlili
y zaní že chce změsta wygjiti: Ale aby se netázali na
příjemu.

¶ Kapitola. VIII.

A **S**tało se když vlyssala slova ta-
to Judyth vdova / kteříž byla d-
cerá Merari / syna Idor / syna Jo-
zef / syna Ozyassowa / syna Elay / syna Jan-
nor / syna Gedeonowa / syna Rasoym / syna
Achytoš / syna Melchyassowa / syna Ena-
nowa / syna Nathanyassowa / syna Sal-
thyelowa / syna Symeonowa / syna Rube-
nowa: A muž gegij byl Manases kteříž v-
měl vty dny když byla žen Gečmene. Stál
v ženuowu / aby wazali snopy: ¶ připadlo
horčo nahlawu geho / a vniel ḡt w Bethu-
li w městie swém / a pochowánḡt tu s otcy
swými.

¶ X pozuostala gest Judyth manželka
geho vdowau gij zatý lita a zassest měsyc-
iuow: A při vrchu domu swého / vdelala
byla sobě sakromíj pokogijk vniemžto s dě-
weckami swými vzavíragujc se bydlela :
A magujc žijni našvých bedrach / postila se
povstecí dny životu swého from svat-
kuow sobotních / a svátkivo nanow měsycce
a svatkuow domu Izrahelského : A byla
náramně krásne wozrzenij / kteřížto muž ge-
gij zuostavil byl z Božíj welice a čeleď hoy-
nū / a vládarství / wolouw / ovcy / a stád
mnohých: A byla ona mezy všemi nayslo-

wutněyssy / nebo bála gse Pána Boha wel-
mi / aniž gest kdo byl gessto by onij mlu wil zlé
slowo.

¶ Protož ta když vlyssala žebý Ozyass **B**
kněz služil / když bude po pěti dnech / že chce dá-
ti město: Poslala k starissim / Chabri / a Cha-
rmi / y přessli sau kníj / a řekla gím: Če gest
to k čemu gest swolil Ozyass / aby dal město
Asyrskym / gestli žebý w peti dnech nepřispě-
la wám pomoc: ¶ yacy gste wy gessto po-
kussýte Pána Boha: neníč to rzec genž by
milosrdenství wzbudila / ale radegij kteříž
by k hněwu popudila / a prchliwošt podpáli-
la / položily ste wy čas pánu Bohu kdy se má-
sítovati / wedle wuole wassij vložily ste ge-
den: Alle že trpeliwošt gest pán / protož kayme
se toho / a wodpuštění gebo spláčem žáday
me / nebo nemstíž pán Buoh tak yako člověka
aniž rozpáli se k hněwu tak yako syn člověka
A protož pokorzyme gmu dusší nassich / a w
duchu skrusenem a pokornem služíjce gmu
rcemež s pláčem pánu Bohu / aby brzo wed-
lee wuole swé včinil snámi tak swé milosrden-
ství: Abychom yakož zarmiceno ḡt srdece
nasse pro gich pýchu / tak také nassij pokorau
gsmi hřichuow otcuow nassých / kteříž opu-
stili pána Boha swého / a klaněli se Bohum
hynutí meče / a w lukež / a w pobanení swý
nepřatelům: Alle my gineho Boha neruji-
me kromě / počekayme pokorně smilowá-
ní gebo / a pomstíž kewe nassij ztrápení ne-
přatel nassých / a ponížíž wšech národiu
kteříž koli povstawaugij protinám / a včiníž
ge bezecti pán Buoh nass.

¶ A nymí bratří wy kteříž ste starissij w
lidu Božímu / na wásé záležegij dusse gich:
Protož wassými napomenutími / pozdwihs / i mno-
něž sedcý gich / ač pamatugij nato žet gsau
pokuseni otcowé nassy / aby zkuseni byli prá
weli slauži pánu Bohu swém: Pomněti
magij nato / kteřak otec nass Abraham po-
kusen gest / a skrze mnobé zámutky gsau zkuz-
sen / přítelom Božímu včiněn gest: Tak J-
zák / tak Jakob / tak Moysijs / y wssycni
kteříž gsau se libili pánu Bohu / skrz mnobé
zámutky sessli s swěta wérnij: Ti pak kteříž
pokuseni netrpeli s bázni Boží a swau ne-
trpeliwošt a nestydatost swé / rejtání proti

¶ Judyth.

Pánu Bohu wydali/zkázeni sau od zahub-
ce/a od hadu wzhynuli sau: Protož y my ne
místeme se zaty wecy kteréž trpijme / ale připi-
sujíce hřichum nassim věčné / že tato trá-
pení sau mensí rány Boží / přissli na nás
služebníky geho k nassemu polepšení / a ne-
knassemu zahyntí.

X řekli sau gij Ozyáss y starší: Vse-
cky wecy kteréž gsy mluwila/pravět gsau
a nemír vřečečt twých žádné auhony: Pro-
tož nyní modliz se Pánu Bohu zanas/nebo
žena swatá gsy / a bohoboyná. X řekla gím
Judit. Jakoz znáte že gest to z Boha což sem
mohla mluviti / tak také zkuste/ gestli z Bo-
ha to co sem vmynila včiniti : A modlte gse
ač Pán Bůh včiníj pevní radu mui: Sta-
nete wy vbrány wtuto noc / a yáť wygđu s
Abrau manu / a modlte se aby yakož gste řekli
wpěti dnech wzhledi pā Bůh naliđ swuý Iz-
rahelský: Wy pak chycet abyssse se neptali na
skutek mui / až y porován wám/ nic gineho
ač není zamíne/gedine modlitba k u Pánu Bo-
hu nassemu: X řekl gest gi Ozyáss Kníže
Jádské: Gdž vpotogi / a Pán Bůh budíz
stebau kúponsté neptátel nassich: X na-
vatiwisse se odessli odnij: ~

¶ Modlíse Pánu Bohu Judyth wžqni ob-
letssi se / jádagic od Boha pomocy a syly.

¶ Kapitola IX.

K Teřijsto když odessli sū: Tehdy Ju-
dyth/ ssa gest do modlitebnice swé
a obletssi se wžjní/ sypala gest po-
pel na blarw swau/a rozprostřewssi se nazé
mi před Pánem: X wolala gest k u Pánu
Bohu/ čkancy.

C Pane Bože otce mého Symeona/ kte-
řij gsy dal gemu meč kúponsté cyzozemciu
gessto byli násylnícy w swé possewne / a
obnažili ledvij panny k u pohanění/ a dal sy
ženy gich volauež/ a dcery gich dorwezení/ a
wessken statek gich/ aby se rozdělili služebníj
cy twogi / teřijsto to horlili sau horliwostí
twan: Pomoz mi prosym Pane Bože mui
B mně wđowě: Ty zagiště včiníl gsy prvníj
wecy/ a gedno podruhém myslis y/ a to gse
stalo costy chřel: Vsecky zagiště cesty
tvoře žižené sau / a tvoře saudy položil gsy w
tvořen tagemstwju: Pohlediš na stany Als
systě nymj/ yakož někdy rácil gsy pohleděti

na wojska Egiptská když to zasluzebníky u Mo. xliiif
twymi w odení tábli douffagijce w wozy
a wghždne swee/ a w množstwju boyowní
kuw/ ale wzhledi sy na wogaska gich/ a tmy
zemdeley ge ztopila ge hlubokost moře/ a wo-
dy přikryly ge: Tak ač sau y tito Páne Bo
že teřijz doffagij w množstwju/wem a w
swých wozech/y w hrotach/ w swých stře-
lách/ a w kopách chlubíce se / a newědu že ty
sám gsy Pán Bůh nass/ kterž styrass bo-
ge odpočátku/ a Pán gestiř gmeno tobě: Po
zdwihniž ramena twého yakož odpočátku /
a poraz moc gich w mocy swé/ nechť padne
moc gich w rozhněwáníj twém/ teřijz slibu
gij je chřiž zkazyti swatyně twi/ a possť wr-
nit stánku gmena twého / a zkazyti mecem
swým roh oltáře twého: Včiníj Páne/ aby
vlastním geho mecem byla skata pycha ge-
ho/ nechť yat gest očima swýma namíř / a
raníss gey pěknymi řecimi vst mych: Dagž
mi w srdcy stálost/ aťbych potupila gey / a
day mi sylu ač gey zkazym: Neboře bude to
památka gmena twého/ když ruce ženy zabi-
gij geho: Neboře není w množstwju syla
twá pane/ ani wosyle konuw gestiř wule twá
Aniž sau se líbili tobě odpočátku pyšnij: A
le pokorných a tichých wždyť gest se tobě lí-
bila modlitba: Bože nebes a stwořiteli wod
a Páne wosého stwoření/ vlys s mne bjd-
nau gnenž se modlujm/ a w twém milosrdenstě
wti sylne douffám: Pomni Páne na záto
twuy/ a day slovo w všech mych / a w srd-
cy mém posylníž vmyslu/ aby Chrám twuy
wswatosti zustal: A wssicíni národo wee
ač poznagu že ty gsy sám Bůh a nemíř gine
ho kromě tebe: ~

¶ Složivssi s sebe Judyth rancho wđowstě
krásně se připravila/ a ssa změsta s děvkou swau
modlcy se Bohu. X přivedena gest před Glo-
fernou/ yat gest milostij gegij / a milost předněm
nalezla:

¶ Kapitola X.

S Stalo se když přestala volati k u
Pánu Bohu Judyth wstala změ-
sta na káteremž ležala rozprostřew-
ssi se před Pánem Bohem/ a povolala gest
swé Abry: A s sedssi doluw do domu swé
ho/ svlékla s sebe žimí / raucho také swého w
dowstwju složila s sebe: X vmyla tělo swé
a pomazala se mastí myri wjorne / a roz-
hh v

A

Už x D.

¶ Judyth.

česala vlasu své/a wstawiła čepicy na hla-
vu swan/a oblékla se w raucho weselu své-
ho/a nanohy své vozala střewic letní a w
zala náramnice a kroužky vyššíwané/a na v
šnici/a prstany/wossem i ozdobami svými
okrášila se: Když to také Pán Bůh přidal
krásy: Nebo wseckna tato ozdoba byla gř
nezchlipnosti/ale zctnosti/a protož Pán bůh
te krásy nani přispočil/aby ne pětirowanu
krásu woszech očima okázala se.

B Záhvicy výjna/a nádobu oleje/a kružicy/
fíky/chleb/a sýr/y říla gest: A když gest
přišla k branám města/nalezla čno gi čeká
gř Ozyáss a starší města: Kteríž to když
vzeli sa gř/vzassli se/a diwili se náramné
kráse gegij/wosak proto nic gř netázali/ale
pustili gi aby říla řkance: Bůh otcíw na-
sich dayž tobě milost/a wosého vmyšlu sed-
ci twého posylníz swau mocý/a at má zte-
be chwálu Gerizalem/a at gest gmeňo twé
v opočtu swatých a spravedlivých: Y řek-
li říla kteríž tu byli wosickni gedním hlasem
Stan se tak/stan se tak: Tehdy Judyth
modlcy se Pánu Bohu říla říze bránu/o
iba y gegij Abra.

C Ystalo se gest když říla s hůry a slun-
ce wzházel/potkal se s mý řípeheti Assyr-
ií/a yali gi/řkanc: O dudu gdes/a neb
kam se běcess: Kteráž to odpověděla: Dce-
ra sem židovská/proto sem říla od nich/ neb
sem budoucý wecy poznala/že dám budou
wám wlupež: Proto že potupiwoše wás/
nedýeli si dobrowolně poddati se wám aby
nalezli milost před očima wassijma: A pro-
tu příčinu myslila sem sama w sobě řkanc:
Píngdu k twáci Knížete Holoferna/abych
pověděla gemu tayne wecy gich/a abyh o-
kázala gemu kteryimby přistupé mohl ope-
nowati ge/tak že nepadne muž geden zwoy-
ška geho: A když gsau slysseli ti muži slo-
wa gegij/patřili sū natwáci gegij/abyl před
očima gich strach/nebo diwili se přewelmi
kráse gegij: Y řekli říla gi: Zachowala sy
D život svýny/proto že gsy takowau radu na-
lezla aby přišla k Pánu nassemu: A toto
wéz že když staness před twáci geho/dob-
řet tobě včiní/a budeš naymíkyšu w srd-
cy geho.

J Y wedli říla gi do stánku Holoferno-

wa pověděwoše gemu onij: A když wessla Wysix
před twáci geho: Y hněd yat gest Holofer-
nes pohledením: Y řekli říla knemu služeb-
nícy geho: Když tak trásné ženy magij/abychom nemě-
li slusně proti nim boiowati: Tehdy vzew-
si Judyth Holoferna an sedu pod oponou
Kteráž byla setkaná z Zlatohlawu a zlatta
Smaragdu/y zginých kamenniu druhých
A pohledewissi natwáci geho potkonila se pa-
dssi na zemi: Y zdvoihli gsau gi služebnícy
Holofernovi k rokázání Pána svého.

J Holofernes potessil Judyth/ptage se napří-
činu příssci gegho: Kteráž gemu odpověděla
slovou lahodnymi podlé wile geho:

Kapitola XI.

T Ehdý Holofernes řekl gest k Ju-
dyth: Budiž dobré mysl/a neboy
se wsrdecy swém: Nebo gsem yá ni
Edy ne vškodil muži/kterýž chel slaužiti Uz-
bochodonozorowí králi: Lid pak twuiv by-
byl nepohrđalmnau/nezdrohl bych byl ko-
pij meho proti nim: Protož nyní powěz mi
prokteraus příčinu říla od nich/a lžbilo se
tobě aby přišla knám:

C Y řekla gemu Judyth: Přigmi slova
dewoky twé: Nebo budessli činiti wedle slov
dewoky twé/včiní říla dokonalau wéz
stebau: Žiwé gest zagiſte Uzbochodon-
zor král zemé/a žiwat gest mocz geho kteráž
gest w tobě/ku pomře wossem lidem zlym:
Nebo netoliko lidé slaužiti budou gemu říze
tebe/ale y howada polný gsau geho posluss-
ni: Nebo rozhlassugec se rozhlassnost twá
wossem národiu a roznesclo se powsem swé
té/že ty sám dobrý gsy/a mocirý wewsem
králowstwíj geho/a mandrost twá wossem
kraginám se ohlassige: Amž gest to tayno
co gest mluvil Achyor: Amž také gest newé
doměcos gemu kázel včiniti: Wijé zagiſtee wysiv
Pán Bůh náss/že smě geho tak velmi hřej-
chy nassimi rozhnewali/že rozhnewali ří-
roky swé klidu/že dá ge nepřátelum pro hřej-
chy gich: A je wédij synowé Krabellství/že
sau rozhnewali Pána boha: Protož strach
twuiv gesti nadními: Ktomu také blad tr-
pij/a pro nedostatek wody gřiz žízníj yako na
poly zemřeli říla: Gessé y to mým aby zibili
dosytek swuiv/a pili krew gich/a swate wé-

¶ Rudepth.

wécy/kterýchžto neslussij se dotykatí zpríkázanú Božího/yako obili/wijna/a oleje/ty wécy vnujnilí sau wynaložiti/a chtižtráwi ti/kterýchž to wécy nemělisby se ani rukama dotykatí: A protož je takové wécy činí/gi střet gest je dání budau wzahynutij: To yá služebnice twá znagicy vtékla sem od nich/a poslal mne Pán Bůh/abych tyto wécy powěděla tobě: Já zazisté děvčka twá Pánu Bohu se klaníjm také y nyní saucy vtebe: A budu vycházeti služebnice twá/a modliti se budu Pánu Bohu/a povíjet mi kdy gímod platí za hřichy gich/a přeňgdauc povíjm to bě: A yá tebe powedu řeze proštředek Geruzaléma/a budess miji wesskeren lid yako owe kterež nemagij pastýře a nezástekat a ni pes proti tobě/ nebo ty wécy powědijny sau mi řeze zřízení Božské: A je se rozhněval Bůh nané: Protož poslána sem abyh ty wécy powěděla tobě.

¶ Y líbila sau se wſeckna slowa ta před Holosfernem/y před služebníky geho/a díwili se maudrosti gegij/a prawili geden k druhém: Utenij takové ženy na zemi/wo vzezření/w kráse/a w rozumné řeci: Y řekl gígi Holosernes: Dobrě včim Bůh kteryž te be poslal před lidem/aby dala ty gey w ruce náisse: A je gest dobrý slob twuij/gestli je mito splníj Bůh twuij/budeť také y Bůh miy/a ty w domě Vabochodonozora budess weliká/a gmeno twé slouwtneč bude po wissi zemi.

¶ Dal swobodu Judyth/aby když chce vycházela namodlitby: Poslal Olofernes aby s ním spala: Y wožal se wten wečer přiliss:

Rapitola XII.

A T Ehy kázal gi Holosernes vwesti tu kdež byli složeni počladowé geho a kázal gi tu byti/a vložil co gíj má dánano byti z stolu swého: Genuž to odpověděla Judyth/a řekla: Utenij nebudu moc y gísti těch wécy kterež sy mi rozkázal dánati/atby nepřísto namne rozhněvání ale ty wécy kterež sem s sebou přinesla gísti budu: Gísto Holosernes/řekl: Nedostanélit se pak těch wécy kterež gsy s sebou přinesla/co vdeláme tobě: Odpověděla genuž Judyth/zívat gest dusse twá pane miy/žeč nesluij wſech těchto wécy děvčka twá/ až y

včim Pán Bůh řeze ruce mé ty wécy kterež sem vnujnila: Y vvedli sau gi služebnícy Geho do stántku kamž rozkázal: Y prosyla gík když vcházela/aby dána byla gi swoboda vnochy a na vswité aby vycházela wen namodlitby aby se modlila Pánu Bohu: Y při kázal gest Holofernes stražným swým aby když se gíj líbí vycházela a chodila na modlitbu Pánu Bohu svému zatří dni: Y vycházela gest vnochy do vđoli města Bethulie/a vnujwala se vstudnice wodau: A když vycházela modlujwala se Pánu Bohu Jzrahelstému aby zpravoval cestu gegij kwoj swobození lidu swého: A vcházegicy zase čistá byla gest w stántku/ až y gedla počrem swým vwečer.

¶ Y stalo se wčtvrtý den: Holofernes vdelal wečeri služebníkum swým/a řekl gík k Magao Komorníku svému: Gdi a prad té židowce/at dobrowolně powolij obvatí semnau/ nebo neslussná wěc gest v A syrkých/kdyžby žena počlamagic mužem/y vysila bezstítku odněho: Tehdy vssel gík knj Magao a řekl: Nestydiž se dobrá mladice vogníku pánu mému/aby byla vctena před twáří geho/a aby gedla s nim a pila wijno s weselijm: Genuž to Judyth odpověděla: Y kterakásem yá abyh odepřela pánu mému: Wſeckno což bude před očima geho dobrého a wyborného včim: A což se bude genuž líbiti tož mně bude wybor ne povosfectny dni životu meho.

¶ Y vstala gest a ozdobila gse ranchem swým/a vosedlī stála před twáří geho: A srdeč Holofernovo bylo raněno neb byl ho re w žádosti gegij: Y řekl gest knj Holofernes: Přiž nyní a hoduy s weselijm nebo gsy nalezla milost předemnau: Y řekla gest Judyth: Přiž budu pane/ nebo zvelebená gest dusse má dnes nadewſectny dni mé: Y vza la gest gedla a pila předním ty wécy kterež byla připravila děvčka gegij: A wochoten včinen gest knj Holofernes: Y pil gest wijna přiliss mnoho/kterež tak mnoho nikdá nepil w životě svém.

¶ Děvečka především stala stehnucy: Judyth hlavu škala Olofernovi/a měštanum swým gi přinesla: Y chwálili pána Boha Olažali gi také Achyorovi/a on se gi vlekli:

¶ Rudyl.

¶ Capitola XIII.

A Když byl všečer/ pospíšili služebníci geho do stanu svých: A za věl gest Wagao dvěrce pokogíja/y odšel gest. Byl zářisté wſickni přemožen od vojna: X byla gest Judyth sama vstánka: Holofernes pak ležal naloži/přilisný m opilstvoum všnuw tvarde: X řekla Judyth děwce swé/ aby stála vne před stánkem a ostříhala.

X Stála gest Judyth před ložcem modlcy se s placem/hybagic vsty mlčecky čkauc Posylniž mne Pane Bože Izrahelský/a po hled tuto hodinu k skutku ruky mych/aby yako sy slibil/město twé Geruzalem zvelebil/abych dokonala to což sem vymyslila/větíc že to muže se státi skrze tebe: A když to ře kla/přistoupila k slápu kteryž byl vhlawy ložce geho/a meč geho kterýž to wusal přivázaný vtoho slápu/wytrhla: A když gey wytrhla/vyala k řešicí hlawy geho/ a řekla B Posylniž mne Pane Bože w tuto hodinu: X vdeřila dvakrát vložiti geho a stála hlawu geho/ a ře kala oponu geho z slápu/ a svalila tělo geho bez hlawy: X pomalechwi li wyssl a gest vne/ a dala gest hlawu Holofernou děwce swé/ a kázala abygi vložila do mossiny swé: X wyssl a gsta dwé/ wedle obýčege swoho vne zwoysta yako namodlitbu/ a pominuly woysto/ a gdance wokolo vdonu/přissli ře k bráne města: X zwola la gest zdaleka Judyth kstrážným kteříž byli nazdech čkauc: Motovete brány/ nebo ře kám gest Pán Bůh/kterýž včinil moc v lidu Izrahelském.

C X stalo se když ře k vlyssali muzu hlas gegu/zawolali ře k starších města: X zbehli ře k muz wſickni od naymenissuho až do naywetciho/nebo ře k gse byli gíz nadali že gse zase nevrati: A rozsvijti wſe ře k vložila vložili ře k wſickni vokol níj: Tehdy ona vložili wſe ře k muzu město kázala a by mlceli: A když wſickni mlceli řekla Judyth C Chwaltez Pána Boha nasseho/gíz gest neopustil teh kteříž dauffagu vneho/a naděnan děwku ře k naplnil milosrdensw ře k vne kteříž slibil lidu Izrahelskemu/ a zabil tu ře k man nepřijete lidu swoho wnto noc: A

wynawossi zmossiny hlawu Holofernou/ když muz okázala ře k aacy: He toč hlawu Holofernou haytmana woysta Assyriskeho: A ey toč opona geho pod kteřauž ležal wswé opilstvou/ kdežto skreze ruku ženy zamordoval geho Pán Bůh nás: Alle život gest pā Bůh žet gest mne ostříhal Anděl geho/ y když sem tam ře k /y když sem tam byla/ y ta když sem zase sem ře k /a nedopustil Pán Bůh namne děwku ře k abych possí vrněna byla/ ale bez possí vrnny hřichu navrátil gest mne k wám/ genž se rádugi z výtečnosti geho/z vgitij mého/ a z vysvobození zíalm C. wasieho: Chwalte Pána Boha wſickni nebot gest dobrý/a milosrdensw geho gestit na věky.

C Tehdy wſickni pokloni wſe se/a poděkovavisse Pánu Bohu/řekli ře k kníj: Požehnal gest tebe Pán Bůh w mocy swé/ kteříž skreze tebe kníčem ře k přivedl nepřátele násse: Ozyáss pak kníže lidu Izrahelského/ řekl kníj: Požehnaná ty gsy dcerko od Pána Boha nayvysíšuho nadewšectny ginec ženy nazemi: Požehnaný Pán Bůh kteryž stvořil nebe v zemi/ kteryž tebe zprawoval aby ře kala hlawu Knížete nepratel nassich: Nes dnes gmeno twé tak zvelebil/ aby newy ře kala chwala twá z vst lidstvých kteříž by řeli pamatowali namoc Páne na věky/kteříž sy ne odpustila životu swému/pro vzkost a zámutky národu twého/ale spomohla sy párdu před twáru Boha nasseho: X řekl gest wesskeren lid: Bud tak bud tak.

C Tehdy povídala gsa Achyor/ a přissel/ řekla gmuži Judyth: Pán Bůh Izrahelský gmužs ty swédečtwi wydal je po mstí se nad swými nepřátele/ onť gest ře k hlawu wſech newěrných w tuto noc skreze ruku man: A aby poznal že gest tak/ ay toč hlawu Holofernou/ kteryž to zpurnosti paychy swé potupil Pána Boha Izrahelského/a rok smrti hrozil ře k: Když dobyt bude lid Izrahelský/ kajíč bohy twé měcem pro bodnauti: Vzrew pak Achyor hlawu Holofernou/ vlečl gse strachem velikým/ a padl na zemi natvář ře k man omdelel: Potom pak když vložil/ padl gest knohám Judyth a po klonil se gse ře k: Požehnaná ty od Pána Boha twého wewsem ře k Jakoba/ nebo wewselitem národu kteryž to vlyssi

A Judyth:

Gměno twé/ zveleben bude Pán Bůh Izraelský strze tebe.

¶ Hlawu sláteho wywěsly sesdi: Achyor se obře: al: z Miesta lid s hémotem vrchazet: Aesyc stíč chřegic zbuditi Oloferna nalezli ho bez lawy:

¶ Kapitola XIII.

A **T**ehdy řekla gest Judyth kerossemu lidu: Slyssbez mne bratří: Powěstež hlawu tuto nazdech wassich/a když wzegde slunce / wezmíž geden každý braniswan / a wyggéte vna hle / ne aby ste se sli s huiry / ale yakobysse nané chřeli vděti: tehdy řípere i mysy běžeti k Haytmanu swému / aby geho wzbudili k bogi: A když Knížata zbehnau se k stántku Holofernovu / a negdau gey bez hlawy vwálené wekwi swé / spadne nané strach: A když poznáte ani vtukagij / běžtež zanimi bezpečné / neboť Pán Bůh setře ge pod nohama wassyma.

B Tehdy Achyor vzrew moc kterauž vci nil Pán Bůh Izrahelský / nechaw rádu po hansteho vwočil w Pána Boha / a obře zav se přidán gest k lidu Izrahelskemu / y w seckna rodina geho potomní / až dodnesší ního dne: K hned když wzesslo slunce wywěsly sau nazdi hlawu Holofernou / a wzal geden každý muž braniswan / y wyssli gsaus velitym hémotem a křikem: To vzrew se strážnij / běželi sau k stántku Holofernou.

C Tipat kteříž byli w stántku přicházegujce / a předewrni pokogjka ssturcugujce nohama aby gey zbudili hémot zvymysla dělali / a by ne odřech kteříž ho budili / ale aby Holofernes od zwuku procýtil: Nebo žádny nesmíl pokogjka knížete Assyrského otevřít / když wegda a neb tluka: Ale když přissli wssickni Haytmané geho y Wywody / wssickni také starší wojska Assyrského mluwili gsu k strážnym: Wegdetež kněmu a zbudtež gey / nebo myssi wylezsi zdupat swých sinely nás popuditi k bogi.

C Tehdy Komorník Wagao wssed do pokogjka geho / stál gest před koltry / a vde řil rukama / neb domníval se žeby spal s Judyth: Ale když žádneho nečil / přistaupil blíže k koltre / a pozdrobil gú / vzrel gest celo Holofernovo bez hlawy / ano leží na zemi vwálené wekwi: K zvolal gest hlasem we

likým s pláčem / a rozhrl nasobě rukoh swé. A wssed dostántku / kdež by wala Judyth nena lezl gú: K wyběhl wen k lidu / a řekl: Gedna žena židovka včinila hanbu w domě krále Nabochodonozora: Nebo hle Holofernes leží nazemi a hlawy geho nemínaném: To když vsllysseli Knížata wojska Assyrského / rozhrali wssickni nasobě raucha swá / a nesnese tělná bázen a strach připad nané / a za rmautilo se srdece gich náramně / a stal se křík neslychaný vprostřed staniw gich: ~

¶ Vtekli Assyrskij: Synowé Izrahelskij gehonili / a obohaceni gegich laupežem / kteryž zbijali zatídceti dní: ¶ Kapitola XV.

A Když wssickno wojsko vsllyssalo A že gest Holofernes stá / od staupla smělost y rada od nich / a samý strachem a bázní sauc přemožení / dal se na vtipaní jako za obranu / tak že žádny nemluvil s swým bližním / ale sflopiwse hlawu nechawisse tu wssobo / pospýchali vtecy před židy / olterýchž vsllysseli že w odění tahnu nané / vtipagice pocestách polních / a poslezkách pahrbkowých.

B Tehdy vzrew se synowé Izrahelskij a ni vtukagij / tahlí gsaun zanimi / a s ssesse s huiry běželi sau zanimi traubice wtranby a křicíce: A je Assyrskij nepospolu vtukagij / ce krapné běželi / ale synowé Izrahelskij w sstiku se drželi / protož poráželi wssickny kteříž doběhlí: Tehdy Ozrys Kníže rozslal posly powsech městech a kraginach K zrahelských: y každá kragina / a každé město vybrawisse mládence sylne w odění poslali sau zanimi / a honili sau ge mordugujce mečem / až y přissli k mezem swým: Tipat kteříž byli zustali w Bethulij / sli sau do staniw Assyrských / a laupež kteříž byli odběhlí Assyrskij pobrali sau / a obtížili gse gíj velmi: Ti také kteříž svijtežy wssé / wrátili gse zase do Bethulij / wssickny věcy kteříž byly nepřátel wzali sau s sebí / tak že nebylo počtu w howadech / w dobytku / y wewsech mowitých věcech gich / tak že odnaymenšího až donaywětčího / wssickni obohateli z laupeži gich.

C Joachym pak naywětčí Knež z Genezalema přissel do Bethulij se wssemi kňejí

¶ Judyth.

miswoými/aby pohledel na Judyth: Kteráž-
to když wyssla kněmūr: chwálili saú gi wossic-
D kni gedním hlasem/řkauce: Ty gsy sláwa
Wyse xiii 6 Geruzalemstá/ty gsy weseli lidu Izrahelské
ho ty gsy čest lidu nasseho/kteráž gsy včinila
sobé zmužile/a posylneno gest srdce twé/pro
to že gsy milowala čistotu/a pomuži twém
prvoniém gineho gsy nepoznala/protož y ru-
ka Boží posylnila tebe/a protož budeš pože-
hnana navéky: ¶ řekl gest wesskeren lid:
Bud tak bud tak: Metkídcyti pak dnech le-
dwa sebrana gest kořist woyska Asyrske-
ho od lidu Izrahelskeho: Ty pak wécy kte-
rejsau poznali že saú byli Olofernowy ob-
zvláštnij dalisan Judyth/w zlaté/w stříb-
ré/woruisse/y wdrabém kamenij/y wosseckau
nádobu/dány gsaú wosseckny wécy ty Ju-
dyth od lidu: A wesskeren lid radowal se s
ženami/y s pannami/y s dětmi w huslech a
w ginyh hudbách nástrogných ~

¶ Zpívvali písen Judyth chwáleyc zwijes-
tou páná Bohá: Lid obětorval w Geruzaleme:
¶ byla slawna Judyth ažy vniela:

¶ Kapitola XVI.

A **T**ehdy chwálila Judyth Pána bo-
ha písmickau tauto řkaucy: Poč-
něte Pána Bohá chwaliti w bube-
nowání/zpívwaytež Pánu nacymbálich:
Zpívwaytež gemu písen nowau/weselte se a
wzywayte gmeno geho: Pán kteryž pora-
žíj boge: Pán geste gmeno gemu/kteryž roz-
bil stany swé vprostřed lidu swého/aby wy-
swobodil nás zruku wsech nepřátel nassich
Přitahl Assur s hor od půl nočy wmnost
wysly swé/gehož to množstvoj zařawilo
řeky/a konowé gich přikryli sú vdoli: Kželi
že chce spáliti kraginy mé/a mladence mee z
mordowati mečem/a nemluvnatka má dá-
ti wlauež/a panny dorčezenij: Alle Huh
wsemohuyc překazylgemu/a dal ho vrouce
ženy a pohanel ho: Nebo nepadl gestmocny
gich od mladenciuw/ani synowé naysylnéy
sňich rekove zabili saú gey/ani welicy obro-
we postawili se proti němu: Alle Judyth dce-
ra Uterary/wkáse twáti swé ramila geho
Swoleksa s sebe raucho wdomsté/a oblékla
se wraucho radostné wradostisymu Izra-
helských: Zmazala twáti swau mastij/a
spletssi wlasys swé wstawiła nané čepici/aby

oklamala gey: Třewučcy gegu letnij/yaly
gsan oči geho/a krása gegu yala gest dusi
geho: Stala mečem hlawu geho: Vlelli
saú se Pérsstří stalosti gegu/a Niedsstísimé
losti gegu: Tehdy křiceli gsaú woyska As-
syrských/když to okázali gse poníženij mogi
genž byli wradli žijzni: Synowé děvež
bili ge/a jako děti když vtiskagij zmordowa-
li saú ge: Zahynuli saú w bogi před twáti
Pána Boha měho: Písen zpíváyme ho-
spodinu: Písen zpíváyme Bohu nassemu.
Adonay pane Bože welity ty gsy/a pře-
sny womocy twé/kterehož to nizádny nemuze
přemocy: Tobě až slavuj wosseckno stwoře-
níj twé/nebo řekly/a řekly saúse: Poslal sy
ducha twého a stwořeny saú/není kdo by
zprotiwil se hlasu twému: Hory zgruntu
pohnau se s wodami/a řekly jako wost roz-
plynaue se předtwáti twau: Alle kteřiž gse
tebe boguž welicyž budau předtebu wždycky.
Beda národu tomu/kterýž povstáva pro
ti lidu měmu: Pán zagiště wossemohuyc pô-
stří nadnimi/wden sandny na wosstívit ge
Dáž zagiště wohen a čerwy natela gich aby
palena byla/a čila až navéky.

C ¶ řeklo se když bylo povstíswij we-
sskeren lid s ſſel ſe do Geruzalema aby ſe bla-
neli Pánu Bohu/a yhned ykž brzo očiſte-
niſau/obětorvaliſau oběti zápalne žádosti a
zaslisenij swé: Judyth pak wosseckno oděnij
bojovné Olofernovo/kteréž dal gi byl lid
y oponu kteřiž byla ona wzala/dala gest w
proletij wéčneho zapomenutij: ¶ byl lid D
wesel wedle řádu swatých/a zatří měsycce ra-
dost to wíčestwi ſlawiliſ Judyth: A potéch
dnech geden každy na wratil ſe do příbytku
swého: Judyth pak zwelebena gest w Be-
tuli/a byla slawnejsi wossech povostí zemi
Izrahelské: Byla také krase gegi pđánačsto-
ta tak že nepoznala muže wossecky dni živo-
ta swého/ykž vniel gest Manaſses muž
gegij/a byla wedni ſwatečním gdaucy swe-
likau ſlawau: ¶ byla gest w domu muž
swého let sto a pět/a propustila Abra služeb-
nicy ſwau ſwobodnau.

C ¶ vniela gest Judyth/a pochowána
s mužem swým w Bethulij/a plakal gest gi
wesskeren lid zasedm dnij: A přes cely čas
dokudž ona žiwa byla/nebyl gest kdo by za-
mutil lid Izrahelský: ¶ posimti gegu žam-

Wyse x. A.